

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	Daltonschool de Vrijheid
Adres	Arent toe Boecoplaan 41
Postcode en plaats	8081VZ Elburg
E-mailadres school	daltonschooldevrijheid@stichtingproo.nl
Telefoonnummer school	0525 - 682360
Directeur	Ilse van Hal (meerscholendirecteur)
Adjunct-directeur	Annelie Jager (locatieleider)
Daltoncoördinator	Atke Wegerif
Aantal groepen (PO)	8 groepen, verdeeld over 4 combinatieklassen: groep 1/2, groep 3/4, groep 5/6, groep 7/8.
Aantal leerlingen	83
Populatie (PO)	Primair openbaar onderwijs
Aantal leraren	5
In bezit van Daltoncertificaat	4
Bezig met Daltoncursus	0
Nevenvestigingen	Ja/ nee gedeeld Brinnummer met de Blerck in 't Harde
Stand van zaken inspectie	Basisarrangement
Visitatie team	
Voorzitter	Dhr. De Rijk
Lid 1.	mevr. Bentum
Datum visitatie	22 - 5 - 2017
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	x licentieverlenging
	versnelde visitatie licentieverlenging
	Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentiaaanvraag

aanbeveling 1.

Vrijheid begint bij jezelf, dus niet alleen bij de kinderen maar ook bij de attitude van de leerkracht(en). Definieer het begrip vrijheid en vertaal het naar de school. Durf te sprankelen. Dit moet zich ook uiten in een doorgaande lijn binnen de school.

evaluatie school

Wij hebben het begrip vrijheid meer gedefinieerd door hier in de afgelopen jaren met collega's, leerkrachten en ouders over in gesprek te gaan. Onze visie op vrijheid staat nu onder andere beschreven in de missie en visie van de school die voor ouders beschikbaar is op de site. In het daltonhandboek staat beschreven hoe vrijheid precies vorm krijgt bij ons op school en wat wij hier onder verstaan.

bevindingen visitatieteam

Er is goed nagedacht over de definiëring van vrijheid en wat er van de kinderen en leerkrachten verwacht wordt. Door alle wisselingen binnen team en directie, valt hier toch nog winst te behalen.

aanbeveling 2.

Door kinderen eigenaar te laten zijn van hun eigen leerlijn, kom je tegemoet aan de verschillen en leerbehoefte van elk kinderen. Daardoor zal ook de leermotivatie hoger worden. Dit komt tot uiting om op de taak naast de kieskast, ruimte te creëren waarbij kinderen een stuk leerbehoefte kunnen invullen.

evaluatie school

De leerlingen omschrijven vanaf groep 1 eigen leerdoelen voor een bepaalde vast gestelde periode. Leerlingen kunnen hierbij denken aan de ontwikkeling op een bepaald aangeboden vakgebied zoals rekenen, maar ook een vreemde taal of een ontwikkeling binnen het sociaal emotionele zou een mooi doel kunnen zijn. Daarnaast werken de leerlingen van de groepen 5 t/m 8 met een datamuur waarbij leerlingen gezamenlijk een doel bepalen voor de hele klas. De leerlingen bedenken hoe ze hier aan kunnen werken en wanneer zij tevreden zijn. Wanneer leerlingen klaar zijn met hun weektaak of wanneer dit gepland staat op hun weektaak kunnen leerlingen werken uit de keuzewerkkasten vanaf groep 1. Leerlingen gaan dan voor herhaling of verdieping van de stof die op dat moment wordt aangeboden in de klas.

bevindingen visitatieteam

Met deze aanbeveling zijn jullie erg druk geweest en we hebben de resultaten hiervan gezien. Denk nog eens na over de inhoud van de keuze naast de extra oefenstof (herhaling / verdieping).

aanbeveling 3.

Ontwikkelen is reflecteren op jezelf en/in de groep, en communiceer dit structureel. Maak gebruik van elkaars talenten.

evaluatie school

De leerlingen vanaf groep 4 reflecteren wekelijks op de uitvoering van hun persoonlijke doel. Zij doen dit op de achterkant van de weektaak met ondersteuning van de leerkracht.

Daarnaast staat er vanaf groep 3 iedere week een wisselende reflectievraag op de weektaak, gekoppeld aan samenwerking, zelfstandig werken of verantwoordelijkheid. Daarnaast kijken de leerlingen voor een gedeelte hun eigen werk na en bekijken dan zelf op deze manier ook of zij een gesteld doel die op de weektaak beschreven is behaald is.

De leerlingen vanaf groep 5 kijken ook regelmatig samen naar de ontwikkeling die ze samen door maken met betrekking tot de gestelde doelen op de datamuur. Er wordt gekeken of er nog op de juiste manier gewerkt wordt aan het gestelde doel en of er wellicht gekeken moet worden naar een aanpassing.

bevindingen visitatieteam

De aanbeveling is uitgewerkt en wordt in de praktijk gebracht. Het echte implementeren moet nog volgen. Ook is een begin gemaakt met het reflecteren vooraf en tijdens (persoonlijk leerdoel, klassendoel en periodedoel).

aanbeveling 4.

Uit aanbeveling 2 vloeit voort het voeden van alle talenten van kinderen. Dit behelst alle competenties van kinderen ongeacht het niveau. Te denken valt aan onderzoekend leren, filosofie maar ook het wetenschappelijk denken (science).

evaluatie school

Door de aanschaf van Blink educatie zijn wij op een meer onderzoekende manier gaan werken met onze wereldoriëntatie lessen. De leerlingen krijgen veel ruimte binnen deze methode om hun 21^e eeuwse vaardigheden verder te ontwikkelen. Denk hierbij aan kritisch denken, doorvragen, bronnen beoordelen, samenwerken, kennis vergaren op je eigen manier etc.

Daarnaast krijgen leerlingen door het gebruik van persoonlijke leerdoelen de kans om hun eigen talenten te ontwikkelen. Zo leren sommige kinderen in een groep Spaans, terwijl weer andere leerlingen liever grote staartdelingen leren en weer andere leerlingen van een klasgenoot willen leren hoe ze in de pauze de bal 10 keer kunnen hooghouden.

Verder is de leerkracht van groep 3/4 binnen haar opleiding als daltonleerkracht bezig met de ontwikkeling van een talentenmuur in haar klas. Uiteindelijk willen we na evaluatie deze talentenmuur waarschijnlijk schoolbreed gaan inzetten.

bevindingen visitatieteam

Zijn jullie goed mee aan de slag gegaan en we hebben voorbeelden hiervan gezien.

aanbeveling 5.

Mobiliseer de positieve krachten van je ouders in de rol van ambassadeur en partner van je school.

evaluatie school

Afgelopen schooljaar zijn wij gestart met het traject ouderbetrokkenheid 3.0. Dit is een manier van denken onze school en ouders helpt om goed en slim samen te werken. Een denkwijze die helpt om elkaar te begrijpen. En dat is prettig, want als we herkennen waar de belangen overeenkomen en waar ze elkaar versterken, dan geeft dat nieuwe inzichten en betrokkenheid op elkaar en de gehele school. En dan wordt ouderbetrokkenheid veel meer een gelijkwaardige en niet-vrijblijvende samenwerking, waarin ouders en school vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan de (school)ontwikkeling van het kind (de leerling). Ouderbetrokkenheid 3.0 noemen we dat: van informeren naar samenwerken.

bevindingen visitatieteam

Goed uitgevoerd.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Algemeen:

Waar komen we vandaan?

In de afgelopen jaren was er weinig aandacht voor de keuzekasten. In veel klassen waren deze kasten wel aanwezig, maar werd er niet vaak genoeg nieuw werk in gedaan. Daarnaast waren de leerlingen niet goed genoeg opgevoed wat betreft verantwoordelijkheid om hier ook daadwerkelijk werk uit te gebruiken om zichzelf verder te ontwikkelen of uitdagen.

Verder merkten we dat veel leerlingen niet goed wisten wat we van ze verwachtten als ze buiten de klas gingen werken. We hadden veel ruimte om buiten de klas te werken, maar er waren veel klachten over de werkhouding van de leerlingen.

Vorig schooljaar hadden wij nog andere weektaken. De vulling van de weektaak kwam voornamelijk bij de leerkrachten weg. Daarnaast stonden er geen doelen op de weektaak.

Waar staan we nu?

De leerlingen zijn al vanaf groep 1 gezamenlijk verantwoordelijk voor hun leeromgeving. Dit doen we bijvoorbeeld door in de kleutergroepen het "kind van de dag" aan te wijzen. Deze leerlingen krijgen extra klusjes in de klas zoals controle van het opruimen, de klas vegen, luizentassen controle, broodtrommel controle etc. In de groepen 3 t/m 6 gebruiken we hiervoor een overzicht van alle taken die gedaan moet worden, waarbij aangegeven staat voor welke taak welk kind die week verantwoordelijk voor is.

In de bovenbouw zijn twee leerlingen de gehele week klassendienst, zij hebben een overzicht van de taken die zij elke dag doen en kleuren deze af als ze deze samen hebben uitgevoerd. Daarnaast leren we de leerlingen al vanaf jonge leeftijd aan dat alle materialen op school voor iedereen samen zijn en dat we hier op een goede wijze mee om moeten gaan, zodat iedereen plezier kan hebben van deze materialen. Dit doen we door leerlingen aan te spreken op hun verantwoordelijkheden. Alle leerkrachten doen dit bij alle leerlingen.

Dit bovenstaande geldt natuurlijk ook in de situatie wanneer de leerling zijn eigen leerplek mag bepalen. Leerlingen hebben de vrijheid om tijdens de momenten van zelfstandig of samen werken een eigen werkplek te kiezen in het schoolgebouw. De leerlingen kunnen werken op het leerplein aan de midden-tafel, maar de leerlingen kunnen er ook voor kiezen om zelfstandig te werken aan de zelfstandige werkplekken.

Daarnaast zijn er werkplekken gecreëerd in de centrale hal van het gebouw en op de tribune. Voordat de leerlingen weer terug gaan naar hun klaslokaal zorgen zij ervoor dat ze alles weer netjes achter laten voor de volgende gebruikers. Dit doen we opnieuw door leerlingen aan te spreken op hun verantwoordelijkheden. Alle leerkrachten doen dit bij alle leerlingen.

Om de leerlingen op te voeden in het werken buiten de klas hebben we gangkaartjes en hierbij behorende handelingswijzers ingezet. Tijdens het werken buiten de klas nemen de leerlingen hun gangkaartje mee. Als een leerkracht of geluidsbewaker ziet dat er te veel/te hard gepraat wordt dan draait deze persoon het gangkaartje om op de gele kant. Dit is een waarschuwing. Als een leerkracht of geluidsbewaker opnieuw ziet dat er niet op de juiste manier gewerkt wordt dan wordt het kaartje ingeleverd bij de leerkracht van de leerling. Dit betekent dat deze leerling pas op woensdag of vrijdag zijn gangkaartje terug kan krijgen. In de tussentijd kan deze leerling niet op de gang werken. Bij het inleveren van het gangkaartje is er een kort reflectief gesprek met de leerkracht over gedrag en nieuwe keuzes voor de volgende keer wat betreft zelfstandig werken op de gang. Naast het verantwoordelijk zijn voor de leeromgeving en de keuze voor de werkplek zijn de leerlingen ook verantwoordelijk voor de verwerking van hun taak. Leerlingen plannen een deel van hun weektaak zelfstandig en een deel samen met hun maatje in. Daarnaast staan er nu ook de doelen van het werk op de weektaak. Op deze manier weten de leerlingen wat ze zichzelf voor doelen kunnen stellen. De leerlingen zijn tijdens momenten van uitgestelde aandacht verantwoordelijk voor het oplossen van hun eigen problemen. Dit kunnen ze bijvoorbeeld doen door hulp te vragen aan hun maatje of een andere klasgenoot. De leerling kan aan het eind van de dag/van de week verantwoording aan anderen (leerkracht, ouders, medeleerlingen) afleggen waarom de leerling zijn/haar planning bijvoorbeeld niet heeft kunnen afronden.

Daarnaast is de leerling voor een gedeelte ook verantwoordelijk voor zijn eigen leerproces. Vanaf groep 4 stellen de leerlingen wekelijks een eigen leerdoel op. Dit kan zijn op het gebied van een bepaald vak waar de leerling extra training in wil hebben, maar dit ook iets geheel nieuws zijn zoals het leren van Spaans of Italiaans. De leerling kan ook een leerdoel opstellen op het gebied van het sociaal emotionele.

In de groepen 5 t/m 8 werken de leerlingen met een datamuur. Samen met de leerkracht verwoorden de leerlingen een klassendoel dat ze graag willen behalen en bedenken ze gezamenlijk hoe ze hier aan tegemoet zouden kunnen komen. De leerlingen zijn binnen het werken met de datamuur verantwoordelijk voor ieders ontwikkeling en worden er ook in gestimuleerd elkaar hier bij te halen: het doel is immers pas behaald als iedereen hier aan meegewerkt heeft en ontwikkeling heeft laten zien.

Als de leerling uit de groepen 1 t/m 8 zijn weektaak af heeft gaat hij/zij aan de slag met werk uit de keuzewerkkast. In deze kast ligt werk wat aansluit bij de doelen van de blokken van de verschillende methoden die we gebruiken. Voor sommige leerlingen kiest de leerkracht het doel wat behandeld moet worden, andere leerlingen kunnen zelf de verantwoordelijkheid nemen voor deze keuze. Soms zet de leerkracht dit werk uit de keuzewerkkast ook op de weektaak. Daarnaast kan de leerling zelf zien welk doel ze nog niet hebben behaald op hun weektaak (duim naar beneden gekleurd) en kunnen ze hier dus op oefenen m.b.v. de keuzekast.

Waar willen we naar toe?

In de toekomst willen we graag naar een duidelijk huiswerkbeleid toewerken. Daarnaast willen we ons (blijven) oriënteren op een leerling portfolio. Momenteel werken wij met een digitaal portfolio voor de kunstzinnige vakken in de groepen 5 t/m 8. Dit zouden we graag (na evaluatie) gaan uitbreiden naar een breder portfolio en voor alle groepen.

Verder willen we er binnen het team graag naar toe werken dat alle collega's andere teamleden kunnen en durven aanspreken op hun verantwoordelijkheden, samen dragen we immers de school.

bevindingen visitatieteam

Er wordt hierboven veel aandacht besteed aan de verantwoordelijkheid van de kinderen. Jullie hebben vrijheid goed beschreven in het daltonboek, maar in de praktijk vinden we dit maar ten dele terug. De kinderen kunnen, volgens ons, meer vrijheid aan.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Op school werken we met handelingswijzers om leerlingen zelfstandigheid aan te leren. We leren onze leerlingen vanaf jongs af aan om te gaan met uitgestelde aandacht en dat doen we onder andere door kaders aan te bieden in de vorm van handelingswijzers.

De manier waarop is natuurlijk voor iedere leerling en soms zelfs iedere groep verschillend. Dit doen we als leerkrachten bijvoorbeeld door leerlingen die geen weektaak aan kunnen een dagtaak of voor ingedeelde weektaak aan te bieden. Daarnaast gaan de leerkrachten van de groepen 1 t/m 8 met leerlingen in gesprek over wat de leerlingen nog willen leren en hoe persoonlijke leerdoelen hierbij richting kunnen geven.

Daarnaast verzorgt de leerkracht het werk wat plek krijgt in de keuzewerkkast. Hierin plaatst de leerkracht werk dat past bij de leerdoelen van de blokken van de gebruikte methodes voor spelling, taal en rekenen.

Daarnaast vinden wij het van belang dat de leerkrachten ook durven los te laten. Soms moet de leerkracht eerst vrijheid aan de leerling bieden zodat zij kunnen bewijzen dat ze hier op een verantwoordelijke manier mee om kunnen gaan.

Dit betekent dat de leerkracht aan de leerling laat weten wat hij/zij van hem/haar verwacht. De leerling weet dit zelf ook al d.m.v. het werken met het gangkaartje en de daarbij behorende handelingswijzers.

In deze situatie geven de leerkrachten de leerlingen ook het vertrouwen dat ze deze vrijheid en verantwoordelijkheid aan kunnen.
 In de school is het ook de taak van de leerkrachten om de leerlingen aan te spreken op hun verantwoordelijkheden. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat een leerkracht van een andere groep een leerling van de gang terug stuurt naar de klas omdat zijn gedrag niet passend is bij de werkplek die hij gekozen heeft.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben het idee dat de leerkrachten meer vrijheden aan kinderen kunnen geven (loslaten).

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Binnen de school zijn wij als team verantwoordelijk voor het jaarplan en alle inhoud die hierin staat die uitgevoerd en geëvalueerd moet worden. Dit doen we onder andere met behulp van integraal in parnassys. Alle teamleden zijn verantwoordelijk om hun eigen taak constant bij te houden en de collega's op de hoogte te houden van de ontwikkeling binnen deze taak. Daarnaast leiden de kartrekkers van de verschillende delen van het jaarplan delen van vergaderingen.
 Binnen het team wordt veel hulp gevraagd en geboden aan elkaar. De leerkrachten leren van en met elkaar. De teamleden kennen elkaars sterke en zwakke punten en weten elkaar hierin aan te vullen.
 Daarnaast wordt stichting breed veel mogelijkheid gegeven voor extra scholing. Zo zijn momenteel verschillende leerkrachten bezig met een nascholing of bijscholing op verschillende gebieden en nemen ze de opgedane kennis vaak mee terug naar het team.

bevindingen visitatieteam

Ieder krijgt vrijheid en verantwoordelijkheid. De locatieleider heeft een duidelijke visie hierop en zet de goede lijnen uit.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Algemeen:

Waar komen we vandaan?

In de afgelopen jaren hebben we al veel gewerkt aan zelfstandigheid. We werkten bijvoorbeeld aan zelfstandigheidsontwikkeling m.b.v. handelingswijzers die de leerlingen stimuleerden om zelfstandige keuzes te maken.

De leerlingen keken al zelf een aantal dingen na, we werken er naar toe verantwoordelijkheid en zelfstandigheid steeds groter te maken.

Waar staan we nu?

De leerlingen op de Vrijheid plannen al vanaf groep 1 zelfstandig (met hun maatje) de weektaak in. Hierna werken de leerlingen de gehele week ook zelfstandig aan deze weektaak. Na het werken aan de weektaak kleuren de leerlingen zelfstandig hun werk op de weektaak af.

Voor sommige vakken krijgen de leerlingen vanaf groep 4 de kans om het werk zelf na te kijken. Leerlingen die dit nog niet goed zelfstandig kunnen krijgen hier extra begeleiding in. In de groepen 4 t/m 8 staat ook een nakijktafel.

Op school zijn alle materialen die leerlingen regelmatig gebruiken ook eenvoudig te pakken. Leerlingen kunnen dit zelf pakken en gebruiken en hierna weer opruimen op de daarvoor bestemde plek.

Tijdens het zelfstandig werken kunnen leerlingen gebruik maken van verschillende handelingswijzers in de klas of in de school. Hierop kunnen ze bijvoorbeeld zien wat ze moeten doen op een moment van uitgestelde aandacht of hoe dat ook alweer zat met die spellingscategorie of die lastige rekensom.

In groep 1/2 kiezen de leerlingen zelfstandig op het kiesbord wat ze willen gaan doen als ze hun geplande werk klaar hebben. De leerlingen krijgen een duidelijke opdracht mee voor de gekozen hoek. De leerlingen weten: als ik dit doel heb behaald kan ik een andere keuze maken op het kiesbord.

De leerlingen kunnen tijdens het spelen ook zelfstandig de keuze maken om iets anders te gaan doen, mits zij hebben voldaan aan de opgegeven opdracht. Zij ruimen dan hun spullen op en gaan naar het kiesbord om te kijken wat ze nu willen gaan doen en of daar ook ruimte is.

Zelfstandigheid kan bij ons op school eigenlijk het makkelijkst omschreven worden als: Wat de leerling zelf kan, doet de leerkracht niet.

In de groepen 4 t/m 8 werken de leerlingen aan zelf gestelde persoonlijke leerdoelen. De leerlingen kiezen een doel dat ze graag willen behalen en noteren hierbij ook hoe ze dit doel willen behalen. Het is dan aan hen om aan dit doel te werken. Natuurlijk worden ze hier wel in een bepaalde mate in begeleid.

Waar willen we naar toe?

In de komende periode willen we graag toe werken naar een grotere mate van zelfstandig corrigeren van weektaak werk.

In groep 1/2 werken we er naar toe om de doelen van de hoeken ook voor de leerlingen duidelijk en visueel te maken.

Momenteel hangt er in groep 3/4 een talentenbord waar de leerlingen hun talentaanbod en hulpvraag kunnen noteren. Op deze manier kunnen de leerlingen hun hulp bieden aan medeleerlingen en de juiste leerlingen vragen om hulp in bepaalde situaties: leerlingen kennen elkaars talenten. Deze manier van werken willen we aan het eind van het schooljaar evalueren om te kijken of deze manier van werken wellicht schoolbreed ingevoerd kan worden.

bevindingen visitatieteam

Mooi dat jullie inzichtelijk maken wat het persoonlijk en het klassendoel is. Hou jullie slogan: "Wat het kind kan, doet de leerkracht niet", nog eens goed tegen het licht.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

De leraren zorgen er voor dat alle materialen die de leerlingen nodig zouden kunnen hebben voor handen zijn of beschikbaar zijn op de daarvoor afgesproken plekken. De leerkracht maakt de weektaken voor de leerlingen en houdt bij het maken van deze weektaak ook rekening met de verschillen tussen de leerlingen wat betreft zelfstandigheid. Dit kan uitmonden in verschillen tussen de weektaken. De leerkrachten zorgen er daarnaast voor dat de leerlingen goed op de hoogte zijn van wat er van de leerlingen verwacht wordt tijdens het zelfstandig werken. De leerlingen weten wat de regels zijn en hoe ze handelingswijzers in kunnen zetten. De leerkracht moet er in deze situatie zicht op hebben welke handelingswijzers nodig zijn en zorgt er ook voor dat deze handelingswijzers voor de leerlingen toegankelijk zijn. Indien de leerkracht niet de juiste handelingswijzer kan vinden, ontwikkelt zij deze zelf.

De leerkracht zorgt ervoor dat de leerlingen zich ontwikkelen op het gebied van eigen leerdoelen stellen, zodat iedere leerling een succeservaring op kan doen in het eigen maken van hun eigen leerproces.

bevindingen visitatieteam

Dit hebben we gezien. Wat ons opviel was dat de taakbrief weinig inbreng van de kinderen biedt. Probeer het kind meer inspraak te geven, waardoor hun eigenaarschap vergroot wordt.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Teamleden zorgen bij ons op school gezamenlijk voor het bijhouden, aanpassen en uitvoeren van het jaarplan. Alle teamleden zijn kartrekker voor 1 of meerdere onderdelen van het jaarplan en gaan hier zelfstandig mee aan de slag. De teamleden weten wanneer ze hulp moeten vragen en doen dit ook. Ze leiden delen van vergaderingen wanneer dit nodig is. Hiermee zorgt de school er voor dat teamleden initiatieven moeten nemen op onderdelen van het jaarplan waar hun expertise ligt. De kartrekker houdt het jaarplan onderdeel levend binnen het team.

bevindingen visitatieteam

Hebben we gezien. Goed initiatief van locatieleider om team meer bij de organisatie te betrekken.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school**Algemeen:*****Waar komen we vandaan?***

In de afgelopen jaren heeft vooral het maatjeswerken centraal gestaan als samenwerken binnen de school. Binnen deze vormen van samenwerking werden de leerlingen wel gestimuleerd om elkaar zoveel mogelijk te helpen.

Waar staan we nu?

Op school achten we samenwerking van groot belang binnen de samenleving. Daarom werken wij bijvoorbeeld op school met maatjes. In elke groep worden wekelijks de maatjes gewisseld. De leerlingen werken samen met deze maatjes tijdens het werken aan hun weektaak, maar de maatjes zijn ook het eerste aanspreekpunt op het moment dat een leerling ergens even niet uitkomt. Verder komen er veel samenwerkingsopdrachten voor in onze taal- en wereldoriëntatielessen. Tijdens deze lessen werken leerlingen niet perse samen met hun maatje. Op deze manier leren leerlingen samenwerken met verschillende leerlingen.

In de groepen 5 t/m 8 wordt gewerkt met een datamuur. Op deze manier stellen de leerlingen samen met de leerkracht een gezamenlijk doel op. Vaak wordt er dan ook besproken welke leerlingen nog moeite hebben met het doel en welke leerlingen hulp zouden kunnen bieden. Op deze manier kunnen leerlingen ook hun hulp bieden/vragen op gebieden waar ze normaal wellicht niet snel hulp op zouden bieden/vragen. In groep 1 t/m 4 zijn we ook gestart met een datamuur. Deze staat nog in de kinderschoenen.

Verder werken we in de groepen 3 t/m 8 groepsdoorbrekend met tutorlezen. De leerlingen uit deze verschillende groepen helpen elkaar met lezen door te letten op snelheid, fouten tijdens lezen en begrip. Leerlingen bevragen elkaar tijdens lezen en laten aan de hand van een gebaar weten als ze een fout horen. Op deze manier stimuleren de leerlingen elkaar tijdens het lezen om goed te lezen en te letten op begrip van de tekst.

Waar willen we naar toe?

Momenteel hangt er in groep 3/4 een talentenbord waar de leerlingen hun talentaanbod en hulpvraag kunnen noteren. Op deze manier kunnen de leerlingen hun hulp bieden aan medeleerlingen en de juiste leerlingen vragen om hulp in bepaalde situaties: leerlingen kennen elkaars talenten. Deze manier van werken willen we aan het eind van het schooljaar evalueren om te kijken of deze manier van werken wellicht schoolbreed ingevoerd kan worden.

Tijdens de studentervisitatie (3 daltonstudentes van de KPZ hebben onze school gevisiteerd in februari 2017) hebben we de aanbeveling gekregen om meer coöperatieve werkvormen in te zetten in de klassen. Momenteel zijn wij aan het inventariseren welke en hoe vaak coöperatieve werkvormen er al worden ingezet en op welke manier wij onszelf hier nog verder in kunnen ontwikkelen.

bevindingen visitatieteam

We hebben verschillende vormen van samenwerking gezien. Ook mooie vormen van samenwerkend leren (spelling) in groep 5/6. Vraag en aanbod van talenten (Marktplaats in groep 3/4) ook mooi, maar werkte nog niet echt. Geef het coöperatief leren een boost (aanbeveling 1).

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Leerkrachten zetten tijdens de klassikale instructies samenwerkingsvormen in. Dit zouden coöperatieve werkvormen kunnen zijn, maar dit zouden ook overlegmomenten kunnen zijn tussen burens of maatjes. De leerkrachten stimuleren daarnaast tot samenwerking met het werk dat zij op de weektaak zetten. De leerkrachten stimuleren de leerlingen ook tot samenwerking met leerlingen waar de leerlingen zelf wellicht niet direct voor zouden kiezen. De leerkrachten stimuleren de leerlingen bij het bieden van hulp, ook als dit niet perse de verantwoordelijkheid lijkt voor de leerling op dat moment. Hiermee laten we de leerlingen zien dat samenwerking niet alleen maar hoeft als je hier zelf ook iets aan hebt, maar dat het ook prettig en juist is om anderen te helpen wanneer hier niet direct om gevraagd wordt. De leerkrachten handelen vanuit een visie van wederzijds respect. Zowel tussen de samenwerking tussen leerlingen, de samenwerking tussen leerlingen en leerkrachten en de samenwerking tussen leerkrachten en ouders. In de kleutergroep stimuleren de leerkrachten de samenwerking. Dit blijft niet beperkt tot samenwerking tussen maatjes, maar bijvoorbeeld ook tijdens het werken in de hoeken. We willen er meer naar toe werken dat leerkrachten en leerlingen de verschillende talenten van de leerlingen herkennen en deze ook op waarde kunnen inschatten en gebruiken. Dit gaan we onder andere doen door het inzetten van een talentenbord.

bevindingen visitatieteam

We hebben weinig coöperatieve samenwerkingsvormen gezien. De ene leerkracht besteedt er ook meer aandacht aan dan de andere. Leerkrachten geven aan dat dit ook een aandachtspunt is. Andere vormen van samenwerken (maatjes) wel gezien in de verschillende groepen.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

De teamleden werken gezamenlijk aan de uitwerking van de visie van de school. De samenwerking tussen de teamleden is hier bij van groot belang om te zorgen voor een goede doorgaande lijn van leren en schoolontwikkeling. Dit doen de teamleden onder andere door in samenwerking met een collega leiding te nemen voor een bepaald deel van het schooljaarplan. Maar ook werken zij samen in het vorm geven van het onderwijs. De teamleden staan open voor samenwerking tussen collega's, leerlingen en ouders. Voor de laatste groep is dit schooljaar een traject ouderbetrokkenheid 3.0 gestart. Daarnaast werken wij in leernetwerkgroepen, op stichtingsniveau. Wij streven ernaar dat leerkrachten in de komende periode (dit schooljaar) meer gaan samenwerken op het gebied van collegiale consultaties, het samen opstellen van lessen, intervisie, klassenbezoeken, observaties etc.

bevindingen visitatieteam

Coöperatief zou een grotere plaats kunnen innemen in het palet van samenwerkend leren (aanbeveling 1). Andere samenwerkvormen (maatjeswerk) hebben we gedurende de dag in de verschillende groepen gezien.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school**Algemeen:*****Waar komen we vandaan?***

In 2012 is de kernwaarde reflecteren bij het daltononderwijs bijgevoegd. We hebben eerst veel tijd moeten besteden aan het bespreken van dit begrip. Wat is reflecteren eigenlijk? En wat maakt nu het verschil tussen evalueren en reflecteren?

Een jaar of 2 geleden kwamen we steeds meer tot de conclusie dat we vooral bezig waren met evalueren en minder met reflecteren. We vroegen de leerlingen vooral op een waarde-oordeel (hoe heb je gewerkt, hoe vond je het etc.) en minder om een diepere reflectie. Daar hebben we dit jaar meer ruimte voor proberen te maken.

Waar staan we nu?

Leerlingen zetten hun (ontwikkellende) reflectievermogen onder andere in door zelf leerdoelen op te stellen en hier aan het eind van een besproken periode op terug te kijken. Is het gelukt wat ze van plan waren en kunnen ze een nieuw leerdoel formuleren of moeten ze misschien het huidige leerdoel nog een week doorzetten? Daarnaast reflecteren de leerlingen van de groepen 3 t/m 8 aan het eind van iedere week op de reflectievraag die de leerkracht op de achterkant van de weektaak heeft geformuleerd. De leerlingen van groep 5 t/m 8 beschrijven hun reflectie ook op de achterkant van de weektaak. In de groepen 3/4 gebeurt dit veelal mondeling.

Als leerlingen hebben laten zien dat zij dit aan kunnen, zullen leerlingen zelf een aantal dingen van hun werk gaan nakijken. In deze situatie moeten de leerlingen reflecteren op het werk wat ze hebben gemaakt. Waarom hebben ze deze fouten gemaakt? Waren het foutjes als gevolg van onzorgvuldigheid, of waren het fouten omdat ze bepaalde dingen echt niet hebben begrepen? De leerlingen verbeteren hierna (indien nodig) hun werk. De leerlingen die zelf nakijken laten ook op de weektaak (aan de hand van een duim omhoog of omlaag) zien of zij het leerdoel waar zij aan hebben gewerkt beheersen of niet. Bij leerlingen die niet zelf nakijken doet de leerkracht dit.

De leerlingen in de groepen 5 t/m 8 zijn dit jaar gestart met een digitaal portfolio waarin werk (foto's of scans) van de handvaardigheidslessen wordt geplaatst. De leerlingen schrijven hier ook een evaluatie/reflectie op. Soms maakt de leerkracht een format dat de leerling naar aanleiding van zijn werk moet invullen, soms schrijft de leerling zelfstandig een stuk reflectie over zijn werkproces en uiteindelijke product.

In het rapport (dat drie keer per schooljaar mee gegeven wordt) vullen leerlingen een checklist in. Ze geven aan of ze bepaalde daltonvaardigheden al bezitten of dat ze deze nog extra moeten trainen. In de groepen 1 t/m 4 wordt hier vooral gekeken naar beleving, in de groepen 5 t/m 8 wordt meer gekeken naar vaardigheden.

Waar willen we naar toe?

We zouden het mooi vinden om van de 10-minuten rapportengesprekken meer richting een ouder-kind gesprek te gaan. Hierdoor kan de leerling in het bijzijn van zijn/haar ouders zijn/haar ontwikkeling uitleggen.

Daarnaast zien we mooie kansen voor een andere manier van toetsen: als we gaan toetsen voordat deze stof behandeld wordt, kunnen de leerlingen met de leerkracht samen een soort plan van aanpak opstellen om er voor te zorgen dat de leerling later deze stof wel beheerst.

bevindingen visitatieteam

We hebben gedurende de dag een aantal reflecties gezien. Veelal met een evaluerend karakter. Stuur ook aan op reflecteren voor en tijdens de processen. Zie hiervoor ook aanbeveling 2.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

De leerkrachten van de groepen 3 t/m 8 zorgen iedere week voor een nieuwe reflectievraag achterop de weektaak die steeds gekoppeld is vrijheid, zelfstandigheid of samenwerken. De leerkrachten zorgen er niet alleen voor dat de leerlingen deze vraag aan het einde van de week beantwoorden op hun weektaak, maar ze zorgen er ook voor dat leerlingen verder denken. Dit doen ze door regelmatig de "waarom" vraag te stellen. Op deze manier komen de leerlingen tot een diepere zelfreflectie.

Verder werken de groepen 5 t/m 8 met de datamuur waarop de klas in samenspraak met de leerkracht een klassikaal doel verwoordt. Er wordt een duidelijk meetbaar doel opgesteld. Na de toetsing van het doel wordt besproken waarom het doel wel of niet behaald is. Tijdens het werken aan het doel vraagt de leerkracht de klas regelmatig of ze nog op de goede weg zijn om het doel te gaan behalen en waar ze nog op moeten letten.

Na samenwerkingsopdrachten wordt regelmatig besproken hoe de samenwerking is gegaan en wat verbeterpunten zijn voor de volgende keer. Op deze manier leren de leerlingen ook inzien dat ze zichzelf kunnen ontwikkelen en dat een slechte samenwerking niet altijd op een ander afgeschoven kan worden.

De leerkrachten proberen zo'n band met de leerlingen te ontwikkelen dat leerlingen zich veilig genoeg voelen om in de relatie met de leerkracht ook eerlijk te zijn als ze vinden dat er wellicht iets onrechtvaardigs gebeurt door een keuze van de leerkracht.

bevindingen visitatieteam

We hebben de verschillende vormen van reflecteren gezien (zowel op de taakbrief als op de muren; de datamuur). We merkten wel dat de meeste kinderen hier nog niet echt veel mee gewerkt hebben.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

De teamleden kennen hun eigen en andermans talenten en zwakke punten en proberen elkaar hierin aan te vullen waar nodig. De teamleden staan open voor scholing van en met elkaar tijdens besprekingen en vergaderingen. De teamleden noteren op het whiteboard in de teamkamer regelmatig hun succes-ervaringen en knelpunten wat betreft de kernwaarden van het daltononderwijs (gekoppeld aan het opgestelde 16veld, wat hierdoor een duidelijk werkdocument wordt). Een ontwikkelpunt voor de komende periode is meer veiligheid creëren. We moeten ervoor zorgen dat ieder teamlid de veiligheid ervaart om hulp te vragen en eerlijk te zijn.

bevindingen visitatieteam

Hebben we gezien. Er is een start gemaakt, maar ook hier moet de eigenlijke implementatie nog plaatsvinden. Volgend jaar wordt er meer ruimte gecreëerd voor collegiale consultatie.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Algemeen:

Waar komen we vandaan?

Effectiviteit is natuurlijk een redelijk nieuwe kernwaarde binnen daltononderwijs, waardoor hier de afgelopen jaren minder nadruk op heeft gelegen dan op de andere kernwaarden.

Daarnaast is het vergroten van effectiviteit (op verschillende vlakken) het grote onderliggende doel van alles wat we doen in ons onderwijs. Verder is effectiviteit natuurlijk ook een gevolg van alles wat we hierboven al hebben beschreven.

Waar staan we nu?

De basis van ons daltononderwijs is gestoeld op effectiviteit. De keuzes die wij maken binnen ons daltononderwijs zijn veelal gericht op het vermeerderen van de effectiviteit van het onderwijs en het verhogen van opbrengsten. Dit kan bijvoorbeeld tijdswinst zijn of het gebruik van ruimte.

De leerlingen werken met een weektaak, waardoor zij constant weten wat ze moeten doen en op welke momenten. De leerlingen weten aan wie ze een vraag kunnen stellen als de leerkracht niet beschikbaar is. Hierdoor heeft de leerkracht meer tijd voor uitgebreidere instructies voor de leerlingen die dit nodig hebben of voor meer individuele begeleiding.

De leerlingen kiezen (over het algemeen) hun eigen werkplek, wat resulteert in meer zelfstandig gemaakt werk door de leerlingen doordat deze de leerplek kiezen die op dat moment bij hem/haar past.

De leerlingen kunnen de materialen die ze nodig hebben zelf pakken. Dit zorgt ervoor dat de leerkracht dit niet voor de leerlingen hoeft te verzorgen.

In alle klassen wordt gebruik gemaakt een middel om aan te tonen of de toiletten bezet zijn. Op deze manier hoeven leerlingen niet steeds te kijken of ze al naar het toilet kunnen.

De leerlingen gebruiken de handelingswijzers in de klas als ze ergens niet uit komen. Mochten de leerlingen er dan nog niet uit komen, dan kunnen ze een ander om hulp vragen. Dit zorgt ervoor dat de leerkracht minder vaak zijn hulp hoeft te bieden en zijn tijd dus op een andere manier effectief in kan zetten.

Waar willen we naar toe?

Om ons individuele onderwijs nog effectiever te doen verlopen zouden we in de toekomst graag willen werken met “vooraf” toetsen. Hierdoor krijgen leerlingen en leerkrachten meer inzicht in wat ze nog moeten leren om de stof goed eigen te maken. Leerlingen en leerkrachten kunnen dan samenwerken aan een eigen leerweg om de leerling steeds een stapje verder te laten komen.

bevindingen visitatieteam

Vergroten de dingen die jullie nu doen de effectiviteit? Er is net in sommige groepen een start gemaakt met het vooruit toetsen (rekenen). Hierdoor krijgen kinderen wel meer inzicht in wat ze wel en niet beheersen.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

De leerkrachten gebruiken hun instructies en de weektaak om tegemoet te komen aan de leerdoelen die de leerlingen moet behalen.

De leerkrachten zorgen verder voor extra werk om de gestelde leerdoelen extra te trainen als de weektaak is afgemaakt. Dit keuzewerk ververst de leerkracht bij elk nieuwe blok van de methode. Het keuzewerk sluit aan bij de doelen waar op dat moment aan gewerkt wordt, waardoor de leerlingen de kans krijgen de leerdoelen nog meer eigen te maken.

De leerkrachten zorgen er daarnaast voor dat iedere leerling een weektaak krijgt die bij hem/haar past. Als de leerling bijvoorbeeld veel moeite heeft met plannen dan houdt de leerkracht hier rekening mee in het opstellen van de weektaak. De differentiatie in de weektaak kan gebaseerd zijn op niveau, werktempo, zelfstandigheid bij plannen of interesses.

Daarnaast stimuleren en begeleiden de leerkrachten de leerlingen bij het opstellen van eigen leerdoelen. Door het gebruik van deze leerdoelen wordt de leerling meer eigenaar van zijn eigen leerproces en wordt de leerling meer intrinsiek gemotiveerd om iets te leren.

De leraar weet de leeropbrengsten op zo'n manier te analyseren dat hij/zij inziet welke extra hulp/training een leerling nodig heeft om een gesteld leerdoel te behalen. De leerkracht zet hierop extra hulp in door middel van begeleiding en instructie of extra oefening op de weektaak.

bevindingen visitatieteam

Hebben we gezien. In sommige groepen wel veel planning voor de kinderen ingevuld (eigenaarschap?). Laat de kinderen een eigen keuzetaak bedenken. Dat vergroot de effectiviteit van het leren. Zie aanbeveling 3.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

De school werkt met een structuur van leerkrachten, intern begeleider, een locatieleider en een meerscholen directeur. Binnen deze structuur kent iedereen zijn taken en voert deze naar de beste mogelijkheden uit. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt volgens gedeeld leiderschap.

De leerkrachten zijn op de hoogte van de doorgaande lijn van de dalton-kernwaarden en handelen hier ook naar.

Er is een duidelijke zorgstructuur waarbij de leerkracht de eerste zorg op zich neemt en hulp kan vragen van de interne begeleider wanneer leerdoelen niet behaald worden. Indien nodig kan ook een orthopedagoog ingeschakeld worden voor een extra blik op de situatie.

Verder wordt er gezamenlijk gewerkt aan het jaarplan door zowel meerscholen directeur, de locatieleider, de leerkrachten en de intern begeleider. Dit jaarplan is voor alle hiervoor genoemde personen inzichtelijk in parnassys (integraal). Daarnaast gebruiken we sinds kort OneNote om alle vorderingen bij te houden op zo'n manier dat dit inzichtelijk is voor iedereen.

bevindingen visitatieteam

Hebben we gezien c.q. besproken. Met gedeeld leiderschap is een mooie start gemaakt ("verdelen" schoolplanonderdelen).
Doorgaande lijn in daltonkernwaarden verdient nog een betere implementatie.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

De school werkt met een daltonhandboek waarin is beschreven op welke manier de school vormgeeft op daltononderwijs. Dit handboek wordt regelmatig herzien met collega's om te kijken of we nog steeds doen wat we samen hadden afgesproken. Soms zorgen deze overleggen ervoor dat er veranderingen binnen het onderwijs nodig blijken te zijn. Deze veranderingen worden dan ook doorgevoerd in het daltonhandboek. Het daltonhandboek kan dus worden gezien als werkdocument en naslagwerk wat betreft het daltononderwijs op onze school. De wensen voor de ontwikkeling van ons onderwijs zijn onder andere terug te vinden in het 16veld dat is opgesteld door alle collega's samen. Dit document hangt tevens in de teamkamer waar regelmatig succesverhalen en knelpunten bij worden geschreven. Deze punten worden hierna weer beschreven in het 16veld. Ook het 16veld kan dus worden gezien als werkdocument. De uitwerkingen van de ontwikkeling die we graag tot stand zouden zien komen zijn beschreven in de beleidsplannen.

Onze ontwikkeling als daltonschool wordt aangestuurd door daltoncoördinator Atke Wegerif. Zij bezoekt ook alle door de DaltonRegio Groot Zwolle georganiseerde bijeenkomsten en is ook bestuurslid van deze stichting. Daarnaast is ze werkzaam als junior docent daltononderwijs op de Katholieke Pabo Zwolle. Doordat zij verschillende functies binnen het daltononderwijs vervult kan zij de verbinding tussen de theorie en praktijk goed blijven ontwikkelen. Zo werden wij bijvoorbeeld in februari 2017 door drie vierdejaars daltonstudenten aan de KPZ gevisiteerd, om te kijken of we op de juiste weg zijn m.b.t. ons daltononderwijs.

bevindingen visitatieteam

Er zijn heel veel documenten om het daltonbeleid vast te leggen. Het gevaar hiervan is dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Denk na over een daltonparagraaf in de klassenmap en een daltonbeleidsplan waarin je helder het daltonbeleid op De Vrijheid beschrijft. Voor nieuwe mensen binnen de school wordt het dan een stuk overzichtelijker.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Er is dit jaar erg hard gewerkt aan het daltonimago van de school. Door allerlei omstandigheden was er een stilstand geweest in de daltonontwikkeling. Nu de rust is weergekeerd, kan er in alle rust verder gebouwd worden aan: daltongroei, samenwerking met de andere school en het bouwen aan één nieuwe school met het beste van zowel dalton- als OGO-onderwijs.

Uit de gesprekken met leerlingen

We hebben met de leerlingen gesproken over:

- Wat vind je leuk? Leuke dingen doen, vrienden, tijd en ruimte voor eigen werk, meer vrijheid, zelfstandig plannen
- De leerlingen zouden graag meer tijd willen om te werken, minder instructie tussendoor, grotere lokalen
- Eerder was er een leerlingenraad. Nu niet meer. De leerlingen willen graag weer een leerlingenraad.
- De leerlingen zijn positief over school.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

We hebben een enthousiast team gezien. Er is de laatste tijd hard gewerkt aan dalton.

Er zijn onrustige tijden geweest met veel personeelwisselingen.

De leerkrachten staan open om nieuwe dingen uit te proberen.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Vorige visitatie 6 jaar geleden. Na deze visitatie een erg roerige tijd. Er waren erg veel wisselingen in zowel directie (4 locatieleiders) als bij het leerkrachtenteam (8 wisselingen).

Het laatste jaar is er veel werk gezet, maar uit de gesprekjes met kinderen en leerkrachten maakten we op dat de implementatie nog maar net op gang is.

Er wordt gestreefd naar meer samenwerking met de andere basisschool die gesitueerd is op de eerste verdieping. Door beide scholen in één gebouw te huisvesten, is al wat rekening gehouden met een fusie in de toekomst.

Als parels worden de QR-codes (kijk van kinderen op daltonprincipes) en het pedagogisch klimaat aangegeven.

Werkpunten zijn: reflectie: persoonlijke doelen en digitaal portfolio.

Binnen het team zijn de “eilandjes” al redelijk weggewerkt. Zo is ieder personeelslid verantwoordelijk voor een deel van het jaarplan en wordt er ook aandacht besteed aan teambuilding (volgend jaar gaat er meer aandacht aan intervisie en samenwerking gedaan worden. Om dit te bewerkstelligen wordt er extra formatie gecreëerd hiervoor).

Uit de gesprekken met ouders

Er waren drie ouders aanwezig bij het gesprek, waarvan 1 ouder voorzitter is van de MR. Er is door de ouders gekozen voor deze school i.v.m. kleinschaligheid en 1 ouder heeft bewust voor dalton gekozen.

Ouders geven aan dat er veel wisselingen zijn geweest en dat ze hopen dat er nu meer rust komt.

Er wordt op dit moment door de directie keihard gewerkt aan goede communicatie met ouders en dat wordt op prijs gesteld.

De leerkrachten en directie zijn makkelijke benaderbaar, de groepen zijn klein en er is nu meer stabiliteit in de school. De kinderen kennen elkaar allemaal en dat wordt als positief ervaren.

Het viel ons op dat de ouders niet heel positief waren over de school. Over onze vraag wat de positieve dingen zijn, moest lang nagedacht worden.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Berend Redder (bevoegd gezag) en Ilse van Hal (bovenschools directeur).

- Eerst angst van ouders om na een roerige tijd nu met een fusie geconfronteerd te worden besproken
- Fusie zal op den duur niet te voorkomen zijn, maar nu eerst zoeken naar samenwerkingsvormen.
- Er zijn al gesprekken met de ouders geweest betreffende meer samenwerking tussen beide scholen.
- Combinatie van daltononderwijs en ontwikkelingsgericht onderwijs zou een mooie combi kunnen zijn.

- Afgelopen jaar inhaalslag betreffende dalton geweest (en ouders hierover op de hoogte gehouden door o.a. de QR-codes voor ouders en daltonboekje voor ouders).
- Op het uitspreken van onze twijfel over 5 jaar verlengen of 2 jaar, gaf de heer Redder aan, dat hij heel goed kon leven met 2 jaar. Als redenen gaf hij de uitvoering van de nieuwe directiestructuur en het streven naar een fusie tussen de beide basisscholen.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen	X	
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie	X	
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
X	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Zorg voor een doorgaande lijn betreffende coöperatief leren. Spreek af en voer uit welke coöperatieve werkvormen jullie hiervoor in gaan zetten in de verschillende groepen.
Nr. 2	Op blz. 8 en 9 van het daltonhandboek is uitgebreid beschreven hoe jullie de reflectie vorm geven. Implementeer dit meer in de dagelijkse praktijk. Het moet een automatisme worden op leerling-, leerkracht- en schoolniveau.
Nr. 3	Geef kinderen meer inbreng bij het samenstellen van de taak door ze zelf een keuzetaak te laten bedenken, uitvoeren en presenteren. Daarmee kom je tegemoet aan talentontwikkeling en wordt het eigenaarschap vergroot. Onderzoek ook hoe kinderen meer eigenaar kunnen worden van hun basistaken.

slotopmerkingen

- leuke, leerzame visitatie
- mooie dingen gezien (o.a. QR-code voor presentatie, Marktplaats als talentenbord, coöperatief spellen in groep 5/6)
- gastvrije ontvangst
- leuk team met goede leiding
- lastige tijd gehad maar daltonontwikkeling weer op de goede weg.
- mogelijke fusie met OGO-onderwijs (aanbeveling 3)
- overgang zo goed mogelijk vormgeven en het daltongehalte waarborgen c.q. versterken met OGO
- wij stellen het dagelijks bestuur van de NDV een 2-jaarlijkse verlenging van de licentie voor. Onze overtuiging is dat het team het daltononderwijs in deze extra jaren, in alle rust, goed kan implementeren.
- denk weer eens na over een leerlingenraad.
- Maak het voor invallers makkelijker door een daltondeeltje in de klassenmap en een duidelijk daltonbeleidsplan, waarin je jullie daltononderwijs duidelijk beschrijft.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
Jan de Rijk		22 mei 2017

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen *van de school zelf*. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

Wij hebben de visitatie als team als zeer prettig ervaren. De sfeer was grotendeels informeel en gemoedelijk. Dit zorgde ervoor dat alle collega's zich op hun gemak voelden.

Aan het begin van de dag werd er door het visitatieteam gevraagd of het rooster wat veranderd kon worden, omdat er speciale momenten gepland waren om gesprekken te voeren met collega's, maar het visitatieteam gaf aan dat dit niet de bedoeling was omdat ze graag in de klassen met de collega's wilden praten.

Op zich was het geen probleem dat het rooster veranderd moest worden, maar het was wel prettig geweest als we eerder feedback hadden gehad op het rooster, aangezien er speciaal leerkrachten aan het werk waren voor de vervanging tijdens de gesprekken.

Alle collega's hebben de gesprekken met het bestuur als zeer prettig ervaren. De leerkrachten hadden het idee dat er echt naar hen geluisterd werd en dat ze goed konden vertellen wat hun visie op bepaalde zaken was.

Het gesprek met ouders bleek aardig “heftig” te zijn geweest. Op zich waren we hier niet over verbaasd, maar het is natuurlijk wel jammer dat ouders (opnieuw) op de verkeerde plek hun onvrede uitten.

Tijdens de voorbespreking van het advies van het visitatieteam met de locatieleider en de daltoncoördinator werd besproken dat de punten reflectie en vrijheid/verantwoordelijkheid te weinig aan bod waren gekomen en dat hier meer aandacht aan kan worden besteed om er voor te zorgen dat er groei tot stand komt in deze kernwaarden. Dit was dan ook de reden dat het visitatieteam het advies aan de NDV geeft om ons een licentieverlenging van 2 jaar te geven.

Het visitatieteam liet weten dat er duidelijk te zien was dat er het afgelopen jaar erg hard gewerkt was. Het was duidelijk dat dalton echt weer een boost had gekregen, maar het was ook duidelijk dat de implementatie van alle nieuwe onderdelen nog niet overal op dezelfde manier werd doorgevoerd. De eerste stappen waren weer gemaakt, maar nu moest het weer “echt en eigen” worden.

Dit samen met het feit dat er 2 kernwaarden onvoldoende waren bevonden en het feit dat de daltoncoördinator volgend jaar niet meer op deze school werkzaam is zorgden voor het advies van een licentieverlenging van 2 jaar.

De terugkoppeling met het team was prettig. Alle collega's konden zich goed vinden in de genoemde punten en waren er van overtuigd dat 2 jaar de juiste licentieverlenging zou zijn.

De dag is afgesloten met een kopje koffie en een goed stuk chocolade.

We willen Jan en Christa graag bedanken voor een prettige en eerlijke visitatie. Wij zullen er als team alles aan doen om de aanbevelingen de komende twee jaar zo goed mogelijk te implementeren en onze al gemaakte stappen te borgen.

Wij zouden het heel prettig vinden als over twee jaar dezelfde bezoekers terug zouden kunnen komen, zodat zij ons een goede feedback kunnen geven op de wijze waarop wij de aanbevelingen hebben opgepakt.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Zorg voor een doorgaande lijn betreffende coöperatief leren. Spreek af en voer uit welke coöperatieve werkvormen jullie hiervoor in gaan zetten in de verschillende groepen.
actie	In de school moet meer aandacht besteed gaan worden aan coöperatief leren. Hiervoor is het eerst van belang dat leerkrachten weten waarom coöperatief leren van zo groot belang is. De “Why” moet eerst duidelijk worden: wat is de echte urgentie. Hierna moet de “How” duidelijk worden: op welke manier gaat het coöperatief leren nu ruimte krijgen binnen de school en hoe zit een doorgaande lijn er uit betreffende coöperatief leren binnen deze school. Ik zou de school willen aanraden om het aankomende schooljaar 1 gehele studiedag aan daltononderwijs te wijden. In het ochtendprogramma kan met behulp van een externe expert worden gekeken naar de Why en de How van coöperatief leren op deze school. In de maanden hierna zal het team, onder leiding van de dalton coördinator de “What” vorm moeten geven. Op welke manier gaat coöperatief leren dan (met de onderliggende doelen goed in beeld) structureel en systematisch ingezet worden, waardoor het een gewoonte wordt voor zowel leerkrachten als leerlingen?
uitvoerenden	Leerkrachten + directie De Vrijheid. Wellicht kunnen leerkrachten + directie Van Kinsbergen ook aansluiten om meteen samen te werken aan vernieuwingsonderwijs.
tijdvak	Studiedag plannen in de eerste periode van schooljaar 2017/2018. Hierna maakt de daltoncoördinator een planning voor het opzetten van de What samen met het team. Evaluatie eind schooljaar 2017/2018.
scholing/ externe ondersteuning	Offerte aangevraagd bij Dalton KPZ.
toelichting	
aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Op blz. 8 en 9 van het daltonhandboek is uitgebreid beschreven hoe jullie de reflectie vorm geven. Implementeer dit meer in de dagelijkse praktijk. Het moet een automatisme worden op leerling-, leerkracht- en schoolniveau.
actie	De leerkrachten moeten onder leiding van de nieuwe daltoncoördinator nog eens goed kijken naar bovenstaande genoemde pagina's van het daltonhandboek. Is dit de manier waarop er echt

	<p>gewerkt wordt? Is deze manier ook echt werkbaar? En nog belangrijker: is dit de manier waarop reflecteren het beste tot zijn recht komt?</p> <p>Hierna is het van belang dat de daltoncoördinator samen met het team kijkt naar stappen op de korte termijn om reflecteren meer eigen te maken en te implementeren. Welke dingen moeten hier daadwerkelijk voor gedaan worden? Van belang is dat hierin een doorlopende lijn opgesteld gaat worden waarin duidelijk onderscheid komt tussen onderbouw, middenbouw en bovenbouw.</p>
uitvoerenden	Leerkrachten + directie De Vrijheid
tijdvak	Begin schooljaar 2018/2019 start.
scholing/ externe ondersteuning	n.v.t.
toelichting	

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverlag)	<p>Geef kinderen meer inbreng bij het samenstellen van de taak door ze zelf een keuzetaak te laten bedenken, uitvoeren en presenteren. Daarmee kom je tegemoet aan talentontwikkeling en wordt het eigenaarschap vergroot. Onderzoek ook hoe kinderen meer eigenaar kunnen worden van hun basistaken.</p>
actie	<p>De keuzekasten zoals die momenteel plaats hebben in het onderwijs zijn niet de keuzekasten zoals we die uiteindelijk na twee jaar in de klas willen hebben.</p> <p>We willen als school graag de expertise van het team van De Van Kinsbergschool inzetten binnen het opzetten van nieuwe keuzetaken. Het zou goed kunnen dat deze niet een vorm van een “kast” aan gaan nemen. De Van Kinsbergschool is een OGOschool en zijn expert in het inzetten van betekenisvol onderwijs aan leerlingen waarin de kinderen hun eigen talenten en krachten in kunnen zetten. Thematisch werken is hier een onderdeel van.</p> <p>Tijdens een studiedag zouden we in het middagedeelte graag aandacht willen besteden aan deze aanbeveling (zie hierboven beschreven bij vorige aanbeveling). Onder leiding van het team van De Van Kinsbergschool en een externe expert op daltongebied lijkt het mij verstandig om kennis, theorie en praktijkervaring aan elkaar te verbinden om samen te kijken naar de directe stappen voor de toekomst.</p>
uitvoerenden	Leerkrachten + directie De Vrijheid. Wellicht kunnen leerkrachten + directie Van Kinsbergen ook aansluiten om meteen samen te werken aan vernieuwingsonderwijs.
tijdvak	Studiedag plannen in de eerste periode van schooljaar 2017/2018. Hierna maakt de daltoncoördinator een planning voor het opzetten van de What samen met het team. Evaluatie eind schooljaar 2017/2018.
scholing/ externe ondersteuning	Offerte aangevraagd bij Dalton KPZ. Contact gezocht met De Van Kinsbergschool voor het opzetten van een studiedag.
toelichting	

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**